



Ministerstvo zdravotnictví ČR
Pracovní skupina k SZV
Palackého náměstí 4
128 01 Praha 2

Stanovisko České diabetologické společnosti ČLS JEP k připomínkám VZP ČR a SZP ČR ke sdílení výkonu 01148 odborností 103 - diabetologie

Odborná společnost posoudila připomínky ke sdílení výkonu 01148 – Stanovení BNP v ordinaci, které v rámci jednání Pracovní skupiny k SZV při MZ vnesla především Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR. Připomínky vítáme jako impuls k vyjasnění účelu požadovaného vyšetření a námět pro širší diskusi v rámci naší odbornosti i mezioborově.

Úvodem nám dovoluje vysvětlit, že diagnostika a následná léčba komplikací diabetu je nedílnou součástí oboru diabetologie a je jedním ze základních pilířů rozvoje diabetologie, který ČDS plně podporuje. Srdeční selhání je dnes považováno za nejčastější klinicky významnou kardiovaskulární komplikaci diabetu. Z těchto důvodů je problematice srdečního selhání u diabetu věnováno mnoho prostoru také ve specializační přípravě pro obor diabetologie a endokrinologie.

Akceptujeme názor VZP ČR, že pro provádění celoplošného screeningu srdečního selhání je POCT metoda méně vhodná, protože populace pacientů s diabetem je pravidelně podrobována laboratorním testům a NT-proBNP v preventivní indikaci je do nich možné zařadit. Nicméně, celoplošný screening srdečního selhání zatím ČDS nepředkládá, přestože pro tento typ screeningu existují konsenzuální stanoviska světových odborných asociací (1, 2).

Požadované POCT vyšetření NT-proBNP je v současné době indikováno u pacientů s diabetem, kteří přijdou na plánovanou kontrolu u diabetologa a současně mají příznaky srdečního selhání. Dotaz na příznaky srdečního selhání by měl být součástí rutinního vyšetření diabetika.

Jsmo si vědomi, že správná interpretace hodnot NT-proBNP u populace s vysokou prevalencí obezity a renální insuficience vyžaduje teoretickou znalost i klinickou zkušenost. **ČDS proto již několik let aktivně zapojuje toto téma do vzdělávacích akcí,** které pro diabetology pořádá nebo je odborně garantuje. Potíže s interpretací zjištěných hodnot NT-proBNP v diabetologické ambulanci proto nepředpokládáme.

ČDS vyvíjí celou škálu aktivit směřujících k **včasnému záchytu a adekvátní léčbě komplikací diabetu.** Včasná identifikace pacientů se srdečním selháním je dalším logickým krokem, kterým se snažíme zkvalitnit péči o populaci osob s diabetem, efektivně řídit jejich interakci se systémem zdravotní péče a adekvátně nastavit individualizovanou farmakoterapii.

Stanovení NT-proBNP v ordinaci poskytuje důležitou informaci, která může vést k **bezodkladné úpravě terapie.** Zahájení léčby SGLT-2 inhibitory je přitom pouze jedním z možných opatření. Při výrazném podezření na srdeční selhání je nutné vysadit některá antidiabetika (např. pioglitazon aj.), upravit nebo ukončit léčbu metforminem a posoudit léčbu s ohledem na riziko hypoglykémie. **Odůvodněné podezření na srdeční selhání tedy musí vést ke komplexnímu a bezodkladnému přehodnocení antidiabetické terapie (1).**

Vzhledem k postupnému rozvoji chronického srdečního selhání u osob s diabetem je při pozitivě NT-proBNP možné pacientovi **cíleně zajistit kardiologické vyšetření, aniž by byl akutně**

ošetřen v nemocniční ambulanci. Nutnost odeslání pacienta do laboratoře znamená nejen několikadenní prodlení, které není žádoucí (3), ale také další návštěvu v diabetologické ambulanci nebo u praktického lékaře. Vyšetření NT-proBNP v ambulanci tedy vede k včasné léčbě a proti vyšetření v laboratoři ušetří minimálně jedno další vyšetření, což je obzvláště důležité v kontextu plné vytíženosti odborných i akutních ambulančí. Diabetolog může také zahájit základní farmakologickou léčbu srdečního selhání (např. ACE-inhibitory, betablokátory a diuretiky) a předejít tak dalšímu zbytečnému zhoršování stavu nemocného, v době kdy čeká na provedení plánované echokardiografie. Není výjimkou, že pacient s jasným podezřením na srdeční selhání čeká na echokardiografii a/nebo kardiologické vyšetření mnoho měsíců. Podle nejnovějších doporučení ESC z roku 2023 je stanovení hladiny natriuretických peptidů u pacientů s diabetem považováno za základní diagnostickou metodu při podezření na diagnózu srdečního selhání (3), z doporučení ESC vychází také Česká kardiologická společnost, která vyšetření NT-proBNP pomocí POCT metody v diabetologických ambulancích plně podporuje (stanovisko ČKS přiložené s žádostí o sdílení výkonu).

Předpokládáme, že analyzátor pro stanovení NT-proBNP pomocí POCT metody by si postupně zakoupilo až 100 diabetologických ambulančí. Průměrná diabetologická ambulance má přibližně 1000 pacientů s diabetem. Vyšetření NT-proBNP pomocí POCT metody by se jednou ročně mohlo týkat 5 až 10 % pacientů. **Odhadovaný počet vykázaných výkonů po plném zapojení diabetologických ambulančí, které lze očekávat nejdříve za tři roky, se tedy bude pohybovat mezi 5 000 až 10 000 vyšetřeními ročně.**

Sdílení výkonu 01148 v odbornosti diabetologie považujeme za logické a perspektivní opatření také kvůli prokázanému nárůstu prevalence chronického srdečního selhání v populaci osob s diabetem. POCT vyšetření umožňuje věnovat problematice srdečního selhání a jeho akutním i chronickým prezentacím adekvátní pozornost a tím komplexněji naplňovat cíle léčby diabetu – prevenci komplikací a optimalizaci kvality života nemocných.

Děkujeme členům Pracovní skupiny za jejich zájem získat názor odborné společnosti, tohoto přístupu si vážíme.

S pozdravem,

MUDr. Jan Šoupal, Ph.D.
Vědecký sekretář ČDS ČLS JEP
se souhlasem Výboru ČDS ČLS JEP

Literární reference:

1. Pop-Busui Rodica, Januzzi JL, Bruemmer D. et al. Heart Failure: An Underappreciated Complication of Diabetes. A Consensus Report of the American Diabetes Association. Diabetes Care 2022; 45: 1670–1690. <https://doi.org/10.2337/dci22-0014>
2. Heidenreich, PA et al, 2022 AHA/ACC/HFSA Guideline for the Management of Heart Failure. J Card Fail. 2022 May;28(5):e1-e167.
3. Nikolaus Marx et al. ESC Scientific Document Group , 2023 ESC Guidelines for the management of cardiovascular disease in patients with diabetes: Developed by the task force on the management of cardiovascular disease in patients with diabetes of the European Society of Cardiology (ESC), *European Heart Journal*, Volume 44, Issue 39, 14 October 2023, Pages 4043–4140, <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehad192>